

De bruiloft te Kana

Periodethema: De rondwandeling
Johannes 2: 1-12

UITLEG VAN DE TEKST

In de eerste hoofdstukken van zijn evangelie geeft Johannes nauwkeurig aan wanneer verschillende gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. In hoofdstuk 1 lezen we verschillende keren de uitdrukking 'des anderen daags' (vers 29, 35, 44). Volgens vers 1 is de bruiloft te Kana op de derde dag. Bedoeld wordt twee dagen na de laatst vermelde gebeurtenis, twee dagen nadat de Heere Jezus Filippus vond (Joh. 1: 44) en Hij met Nathanaël sprak (Joh. 1: 48-52). Te Kana in Galilea is een bruiloft. Wie de bruid en bruidegom zijn, wordt niet vermeld. Wel dat 'de moeder van Jezus' (haar naam wordt niet genoemd) aanwezig is. Maria komt uit het ongeveer tien kilometer zuidelijker gelegen Nazareth. Voor haar aanwezigheid wordt geen nadere uitleg gegeven. Waarschijnlijk is zij een goede bekende van het bruidspaar of de familie. Belangrijker dan de aanwezigheid van Maria is de aanwezigheid van Jezus Zelf. 'En Jezus was ook genood.' Er staat geen reden vermeld waarom Hij was uitgenodigd. Een mogelijkheid is dat Hij Zijn moeder vergezelt als oudste Zoon nu Jozef, haar man, blijkbaar al gestorven is (Jozef wordt niet meer vermeld). Met Zijn discipelen is Jezus gevraagd om op de bruiloft aanwezig te zijn. Hierbij moeten we denken aan de eerste discipelen: Andreas en Simon, Johannes en Jakobus, Filippus en Nathanaël. Hij geeft gehoor aan de uitnodiging. In die dagen duurde een bruiloft een week. Van tevoren werd alles in gereedheid gebracht, o.a. dat er genoeg wijn was. Op de bruiloft te Kana raakt de wijn onverhoopt op. Hoe dat komt wordt niet vermeld. Ondertussen is een gebrek aan wijn een schande. Het bruiloftsfeest valt in het water. Jezus' moeder probeert de toestand te redden door de hulp van haar Zoon in te roepen.

Zonder concreet te zeggen wat Hij moet doen, wijst ze Hem op het tekort: 'Ze hebben geen wijn.' Ze gelooft dat Hij in kan grijpen als Hij dat wil. De Heere Jezus wijst in vers 4 Zijn moeder terug. 'Vrouw, wat heb Ik met u te doen? Mijn ure is nog niet gekomen.' Hij spreekt haar (Zijn moeder) op een haast afstandelijke manier aan. Dat blijkt nog meer uit de vraag: 'Wat heb Ik met u te doen?' Hij lijkt zelfs onbeleefd tegen Zijn moeder, maar zo is het niet bedoeld. Hij zegt niet tegen haar: Ik heb niets met u te maken. Hij zegt tegen Zijn moeder dat zij zich niet met Zijn opdracht moet inlaten; dat hoort niet tot haar bevoegdheden. Zijn moeder moet leren dat ze in Zijn ambtelijke arbeid geen medezeggenschap heeft. Hij moet niet 'werken' voor Zijn moeder, maar voor Zijn hemelse Vader! Als het over Zijn heilswerk gaat, is er maar Eén Die daarvoor de tijd bepaalt. Dat is zijn hemelse Vader! In het Johannesevangelie komt 'Mijn ure' vaker voor en heeft dan vaak betrekking op de ure van Jezus' lijden, sterven en verheerlijking. Wanneer Zijn 'ure' is gekomen, het tijdstip waarop Hij uitkomst gaat geven, moeten de dienaars zes stenen watervaten met water vullen. Deze waterkruiken stonden naar Joods gebruik bij de ingang van de feestzaal. Er was veel water nodig om bij aankomst de handen en voeten te wassen. Ook het vaatwerk enz. moest gewassen worden. Het waren grote vaten: elk vat had een inhoud van twee of drie metreten (één metreet was 39,39 liter). Zo'n watervat had dus een inhoud van 80 of 120 liter. Dus in totaal ongeveer 470 tot 720 liter. De zes watervaten worden tot de rand toe gevuld met water. Dan zegt de Heere Jezus tot de dienaars om eruit te scheppen en dat naar de hofmeester te brengen.

De hofmeester kunnen we vergelijken met de ceremoniemeester, die ervoor moet zorgen dat alles goed verloopt. Zonder er iets bij te zeggen, wordt het water aan de hofmeester gegeven. Het wonder is gebeurd. De verbaasde uitroep van de hofmeester, die niet weet wat er gebeurd is, bevestigt dat. Alleen de dienaren wisten het. Blijkbaar gaat de hofmeester ervan uit dat er nog ergens voorraad was, want hij roept de bruidegom: 'Waarom is de goede wijn voor het laatst bewaard, want normaal schenkt men eerst de goede wijn en later de minder goede?' Op die manier wordt het verschil toch niet meer zo geproefd. Onvermeld blijft door hoeveel mensen dit wonder van de Heere Jezus is opgemerkt en hierdoor in Hem de Messias hebben gezien. Wel wordt vermeld dat dit eerste teken voor de discipelen van grote betekenis is geweest. Zij geloven in Hem. Want in dit eerste teken heeft Hij Zijn heerlijkheid (Joh. 1: 14) geopenbaard. Hij heeft erin laten zien dat Hij Gods Zoon is. Het begrip 'eerste' mag ook vertaald worden met 'principe'. Wat Jezus op de bruiloft doet is het principe van Zijn werk. Hij verandert water in wijn. Dat is niet toevallig. Water heeft in de Bijbel vaak de symbolische betekenis van tegenspoed en oordeel. Wijn heeft veelal de betekenis van vreugde. Door Jezus' werk zal de druk veranderen in geluk. Hij neemt het oordeel, de tegenspoed en het kruis (bij het huwelijk) weg en geeft er vreugde voor terug. Zijn verzoeningswerk als Lam van God heeft verstrekkende gevolgen. De zonde, als de oorzaak van onze eeuwige honger en kommer, wordt erdoor weggenomen. En de hemelse vreugde en vrede mogen we door Hem ontvangen. Na dit eerste teken daalt de Heere Jezus in gezelschap van Zijn moeder, broers en discipelen af van Kana in het Galilese bergland naar het lager gelegen Kapernaüm aan de oever van het meer van Galilea.

TER OVERWEGING

Tijdens de vertelling zullen ook de bruiloften uit onze tijd aan de orde komen, waarvoor de kinderen wel eens worden uitgenodigd. De vraag kan gesteld worden of we ook nu nog de Heere Jezus kunnen uitnodigen op een bruiloft. Wat is het belangrijk dat de Heere Jezus genodigd wordt voor een bruiloft. Nee, Hij zal niet lichamelijk aanwezig zijn, zoals toen. Maar met Zijn Godheid, genade, majesteit en Geest is Hij even werkelijk aanwezig (zie Heidelbergse Catechismus, vraag en antwoord 47). Als een bruidspaar wil dat hun huwelijk kerkelijk bevestigd wordt, dan nodigen ze daarmee de Heere a.h.w. uit. Ze zeggen eigenlijk: 'We willen niet zonder de aanwezigheid van de Heere en Zijn zegen verder.' Zijn tegenwoordigheid op de bruiloft te Kana is voor eens en voor altijd een duidelijke bevestiging dat het huwelijk Gods goedkeuring en bijzondere zorg ontvangt.

Daaruit blijkt dat het huwelijk een inzetting Gods is, die Hem behaagt. Het huwelijksformulier zegt: 'Met Zijn tegenwoordigheid, giften en wonderteekenen te Kana in Galilea heeft de Heere Jezus Christus de huwelijke staat zo hoog geëerd, om daarmee te betuigen dat de huwelijke staat eerbaar behoort gehouden te worden bij allen en dat Hij de getrouwen zijn hulp en bijstand altijd wil bewijzen, ook wanneer men zulks allerminst verwacht.' Wat wordt dit op een heerlijke wijze op deze bruiloft te Kana duidelijk.

Het is goed om erop te wijzen, vooral in onze tijd van soms overmatig alcoholgebruik, dat de wijn in het Oosten de volksdrank is. Het was jonge wijn met normaal gesproken een laag alcoholpercentage, omdat ze nog niet gegist was. Je werd niet snel dronken van deze wijn. Dat werd je wel van zoete wijn, waar bijv. in Hand. 2: 13 over gesproken wordt. Zoete wijn was al een jaar of langer bewaard en had een gistingsproces achter de rug.

Maria geeft de dienaars een goede raad: 'Wat Hij ulieden zal zeggen, doet dat.' Is dat ook niet de beste raad die we elkaar kunnen geven? Wat de Heere in Zijn Woord tot ons zegt, moeten we doen. Wat Hij ons beveelt, moeten we gehoorzamen. 'Zo wat Hij ulieden zal zeggen, doet dat.' Dan is er zegen en uitkomst te verwachten, juist als de nood hoog is. De wijze waarop Hij uitkomst geeft, kunnen we met een gerust hart aan Hem overlaten.

Dit gedeelte maakt duidelijk dat de Heere niet handelt op onze tijd en zoals wij denken. Waar wij om vragen aan de Heere wordt op Zijn tijd en wijze uitgevoerd. Dan word je wel eens teruggewezen en moet je wachten. In alles wat we vragen aan de Heere, moeten we leren zeggen: 'Uw wil geschiede.' Wat de Heere doet, is goed.

Als de Heere Jezus tegen Zijn moeder zegt: 'Vrouw, wat heb Ik met u te doen?' lijkt Hij hier onbeleefd tegen Zijn moeder. Toch is dit niet zo. De Heere Jezus was zonder zonde. Hij wil Maria leren dat Hij gekomen is om de wil van Zijn hemelse Vader te doen. In vers 11 wordt dit wonder op de bruiloft te Kana een teken genoemd. Een teken maakt iets duidelijk. Nu zal de één het teken zien en begrijpen wat er met dit teken bedoeld wordt en de ander ziet het ook, maar blijft in het wonder steken; begrijpt niet wat ermee bedoeld wordt. Er zijn er die zien dat het water in wijn verandert, maar de echte betekenis blijft voor hen verborgen. De discipelen begrijpen wat ermee bedoeld wordt. De Heere Jezus laat hier zien, dat Hij de Messias is. Hij verandert water in wijn. Wijn geeft vreugde in het hart. Zo kan Hij alleen de ware vreugde in het hart geven. Wijn in overvloed is het bewijs van de nieuwe heilstijd van de Messias, Die komen zou (Jes. 25: 6). De tekenen die de Heere Jezus zal verrichten, waarvan deze de eerste is, zullen duidelijk maken Wie Hij is, wat Hij doet en wat Hij geeft.

In hoofdstuk 20: 31 vermeldt Johannes dat de tekenen zijn beschreven, 'opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods; en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam'. Brengt dit eerste teken ons tot geloof en bekering? Vanuit deze geschiedenis van de bruiloft te Kana kan een lijn getrokken worden naar de bruiloft van het Lam. De allerbeste wijn wordt voor hiervoor bewaard. Dat is de eeuwige volmaakte vreugde voor allen die in Hem leerden geloven. Ze mogen delen in de overvloed die Christus voor Zijn bruidsgemeente verworven heeft.

GELOOFSLEER

- Heidelbergse Catechismus, vraag en antw. 27: De Heere bestuurt alle dingen en we ontvangen alles uit Zijn hand.
- Hij brengt ook man en vrouw bij elkaar in het huwelijk (zie hiervoor ook het huwelijksformulier).
- Heidelbergse Catechismus, vraag en antw. 118: God wil dat we alle dingen in het gebed aan Hem vragen. Dat geldt voor de lichamelijke en geestelijke dingen van het leven.
- Heidelbergse Catechismus, vraag en antw. 22: Een christen gelooft wat in het evangelie door God beloofd wordt. Het is dus geen geloof in wonderen, maar het ware geloof rust op Gods beloften. Het teken van Jezus is teken bij het Woord (dat al geklonken had uit de mond van de profeten).
- Heidelbergse Catechismus, vraag en antw. 30 en 31: De Heere Jezus is de Zaligmaker, de Christus. Hij toont Zijn heerlijkheid, majesteit, almacht, goedheid en barmhartigheid.

